ROK VII

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Nº 24

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 GRUDNIA 1932 ROKU

FABRYKA CHORZOWSKA W R. 1931/32

Ogłoszone zostało sprawozdanie Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie za rok operacyjny 1931/32. Okres sprawozdawczy obejmuje 15 miesięcy działalności fabryki—od dn. 1 stycznia 1931 do dn. 31 marca 1932. Długi okres bilansowy powstał naskutek zmian w sposobie liczenia roku operacyjnego: mianowicie, okres operacyjny, pokrywający się dotychczas z rokiem kalendarzowym, obejmować obecnie będzie czas odpowiadający okresom budżetowym państwowym, t. j. od 1 kwietnia każdego roku.

Cała działalność w okresie sprawozdawczym przystosowana była do ciężkich warunków gospodarczych. Trudne położenie przemysłu azotowego odnosi się zresztą nietylko do stosunków polskich, lecz również międzynarodowych, gdyż przemysł azotowy w okresie dobrej konjunktury rozwijano w nadmiernie szybkiem tempie. Pewne uregulowanie interesów wytwórczości azotowej miało miejsce w wyniku zorganizowania międzynarodowego porozumienia azotowego w r. 1930. Jednak w połowie 1931 r. porozumienie to przestało obowiązywać i zaczął się ponownie okres silnej konkurencji, przedewszystkiem na rynkach eksportowych. Jeżeli ten stan rzeczy nie ulegnie zmianie, to niewątpliwą jego konsekwencją będzie usunięcie słabszych jednostek produkcyjnych, które współzawodnictwa nie wytrzymają.

Całkowita produkcja azotu związanego wyniosła w Chorzowie w ciągu sprawozdawczych 15-tu miesięcy 18.895 tonn, co w stosunku rocznym stanowi 15.116 tonn. Ponieważ zdolność produkcyjna Chorzowa wynosi 38.000 tonn azotu w azotniaku i 9.000 tonn w amonjaku, przeto osiągnięto zaledwie 32% wykorzystania instalacyj fabrycznych. Starając się jednak utrzymać w możliwie największym ruchu aparaturę, uruchomiono w r. 1931/32 produkcję dwóch nowych nawozów mieszanych: wapnamonu i tomasyny azotniakowej. Ponadto uruchomiono kilka nowych działów produkcji połączeń azotowych do celów technicznych. Nowe chorzowskie produkty techniczne bądź wogóle nie były dotychczas w Polsce wytwarzane, jak saletra potasowa, rafinowana saletra sodowa, chemicznie czysta woda amonjakalna, bądź też produkcja ich była niewystarczająca; do tych ostatnich produktów należy salmjak krystaliczny i sublimowany oraz węglan amonu.

Produkcja ważniejszych związków azotowych w ciągu kilku lat ostatnich zestawiona jest w poniższej tablicy. Badając poszczególne jej liczby, należy ciągle pamiętać, że poprzednie lata obejmują 12 miesięcy, gdy ostatnia kolumna dotyczy 15-miesięcznego okresu 1931/32.

	1929	1930	1931	1931/32
	w tonnach			
Azotu związanego .	37.000	23.765	14.818	18.995
Azotniaku	163.320	84.114	35.765	44.219
Saletry sodowej .	655	7.372	8.465	10.114
Saletry amonowej .	5.612	4.152	2.687	3.145
Kwasu azotowego w HNO_3 . . .	728	335	222	247
Salmjaku	—	—	261	364
Węglanu amonowego	—	—	113	171

Pomimo znacznego zmniejszenia produkcji, nieuchronne przemiany wysokości kosztów własnych nie były zbyt wielkie, zaś ilość związanego azotu na przepracowaną dniówkę przy produkcji azotniaku wyniosła: w r. 1928 — 87,9 kg, w r. 1929 — 91,9 kg, w r. 1930 — 84 kg, w r. 1931 — 75,6 kg.

Sprzedaż azotniaku wyniosła w okresie 1931/32 — 53.182 tonny, gdy w r. 1930 — 81.530 tonn, zaś w r. 1929 — 137.617 tonn. Wszelkie nowe inwestycje zostały w okresie 1931/32 wstrzymane.

Bilans na dzień 31 marca 1932 wykazuje zysk w wysokości 876.830 zł., gdy w r. 1929 wyniósł 11.247.320 zł. Z zysku tego nie uskuteczniono żadnych wpłat gotówką do Skarbu Państwa, gdy wpłaty te w r. 1929 wyniosły 1.821.841 zł.

Sprawozdanie nie przewiduje polepszenia sytuacji w najbliższym roku operacyjnym. Sprzedaż nawozów jest o wiele mniejsza od zapotrzebowania faktycznego, zaś powszechnie znane położenie rolnictwa nie pozwala spodziewać się wzrostu zużycia nawozów sztucznych w najbliższym czasie. W sytuacji finansowej Chorzowa sprawozdanie przewiduje pewną poprawę, wskutek przeprowadzenia znacznych oszczędności w wydatkach stałych, oraz czasowego zatrzymania produkcji azotniaku do chwili zlikwidowania zapasów.

III ZJAZD CHEMIKÓW POLSKICH

III Zjazd Chemików Polskich, organizowany przez Polskie Towarzystwo Chemiczne, odbędzie się we Lwowie w dn. 24, 25 i 26 czerwca 1933. Podobnie, jak na poprzednich zjazdach (pierwszy odbył się w Warszawie w r. 1922, drugi w Poznaniu w r. 1929) przedmiotem obrad będą zagadnienia chemji teoretycznej, technologji chemicznej i nauczania chemji. Członkiem Zjazdu może być każdy, interesujący się powyższemi zagadnieniami. Termin nadsyłania zgłoszeń oraz referatów pod adresem Polskiego Towarzystwa Chemicznego (Warszawa, Polna 3, Politechnika) upływa dn. 1 marca 1933.

Niema potrzeby uzasadniać wielkiego znaczenia zjazdów chemicznych — zarówno dla nauki jak dla przemysłu. Zjazdy takie w sprzyjających warunkach powinny się odbywać co roku, w kraju naszym — z uwagi na znane powszechnie okoliczności — zwoływanie są rzadziej. Tem więcej przeto każdy zjazd chemików witany jest przez przemysł i naukę z żywą radością, pozwala bowiem wykazać nasz dorobek intelektualny na polu chemji czystej i stosowanej, stanowiąc niezmiernie cenną kontrolę naszych postępów. Polskie Towarzystwo Chemiczne — jak prawie wszystkie w Polsce instytucje naukowe— nie dysponuje żadnemi nieomal kapitałami. Wprawdzie fundusze, niezbędne do organizacji zjazdu, nie są wielkie i nie przekraczają w preliminarzu 15.000 złotych. Jednak Towarzystwo nie jest w stanie pokryć nawet tej sumy i musi zwrócić się do przemysłu o odpowiednie subsydjowanie Zjazdu. Zarząd Związku Przemysłu Chemicznego powziął odpowiednią uchwałę na posiedzeniu w dn. 9 grudnia r. b., wzywając poszczególne przedsiębiorstwa chemiczne do wpłacania subwencji na powyższe cele.

Fabryki chemiczne, pragnące przyczynić się finansowo do organizacji III Zjazdu Chemików Polskich, zechcą składać subsydja na ręce Związku Przemysłu Chemicznego.

PRZEMYSŁ I ROLNICTWO

Z niezmiernie interesującej i zasługującej na sumienne przestudjowanie broszury Prof. S. J. Okolskiego p. t. „Przemysł i rolnictwo", podajemy następujące charakterystyczne liczby, dotyczące tych dwu dziedzin polskiego gospodarstwa narodowego.

Dochód społeczny Polski w r. 1928/29 wyniósł: dla rolnictwa 9 miljardów złotych, dla przemysłu 6, 9 miljardów złotych, dla handlu 2,9 miljardów złotych. Wymiana z zagranicą w r. 1930 wykazuje saldo dodatnie w artykułach rolnych w wysokości 695 miljonów złotych, saldo ujemne w wyrobach przemysłowych w wysokości 508 miljonów złotych.

Najciekawsze jest jednak wyliczenie, dotyczące stosunku wartości surowców i materjałów przemysłowych zużytych w rolnictwie — do kosztów własnych wytwórczości rolnej. Stosunek ten wyraża się cyfrą 14,7%. Jeżeliby przeto ceny przemysłowe spadły nawet o 20% — co jest już spadkiem bardzo znacznym — wówczas odbiłoby się to zaledwie w 3% na koszcie własnym wytwórczości rolnej. Wynika stąd, że jeżeli dziś ceny płodów rolnych wynoszą ok. 60% ceny opłacalnej, to owe kilka procent w stosunku do 40% jakie należałoby osiągnąć nie odgrywa roli decydującej; w każdym zaś razie stwierdza, że samą tylko zniżką cen artykułów przemysłowych niepodobna osiągnąć rentowności rolnictwa.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Popularyzacja nauk i opierających się na nich postępów technicznych jest zadaniem niezmiernie wdzięcznem, pomimo że staje się coraz trudniejszem. Przyczyną tego jest obecny, bardzo wysoki poziom nauki i techniki, wskutek czego stopniowy dalszy rozwój i postęp odbywa się również na bardzo wysokim poziomie, daleko odbiegającym od tego, jaki dać może przeciętne wykształcenie, i wymagającym nieraz stosowania pomocniczych dyscyplin, jak matematyki, termodynamiki, skomplikowanych wykresów etc. O ile łatwiejsze zadanie mieli jeszcze przed ćwierćwieczem znani popularyzatorzy chemji naukowej i stosowanej, że wspomnę tylko znanego autora popularnych podręczników, Lazara Kohna, błyskotliwego, a jednocześnie głębokiego feljetonistę chemicznego, redaktora tygodnika „Promoteusz", nieporównanego Otto N. Witta, redaktora „Wszechświata" Bronisława Znatowicza i innych.

I dlatego z wielkiem zadowoleniem i uznaniem należy zarejestrować ukazanie się zbiorku 9-ciu wykładów w popularnem, przytem bardzo udatnem i ciekawem ujęciu zagadnień chemicznych i technologicznych, które inż. Tadeusz Zamoyski wydał pod tytułem „Za kulisami współczesnej chemji".

Byłoby niezmiernie pożądane, ażeby autor, stojący blisko rozwoju polskiego przemysłu chemicznego, nie poprzestał na tej pracy i nadal — jak sam w swoim wstępie pisze — w wolnych chwilach kontynuował „naukopisarstwo", jako bardzo wdzięczną i nie dla wszystkich dostępną stronę popularyzacji nauki i technologji chemicznej. Zobowiąże tem niewątpliwie i szeroki ogół czytelników, których popularne dziełko zapewne sobie zdobędzie, jak również sfery naukowe i przemysłowe, którym na popularyzacji ich nauki i techniki wśród najszerszych sfer w wysokim stopniu zależeć powinno. *Dr. J. L.*

Zeszyt 11 „Przeglądu Organizacji" z listopada roku bieżącego poświęcony jest wyłącznie zagadnieniu naukowej organizacji w przemyśle chemicznym. Zwracając szczególną uwagę wszystkich przedsiębiorstw chemicznych na to pożyteczne i celowo zredagowane wydawnictwo, podajemy spis ważniejszych tematów, omówionych we wskazanym zeszycie „Przeglądu Organizacji": organizacja zakupów, magazynowanie materjałów, obliczanie kosztów własnych, przebieg i kontrola procesów fabrykacyjnych, produkcja ciągła, gospodarka cieplna, normalizacja aparatury, tayloryzacja laboratorjów, higjena pracy, psychotechnika. Artykuły te obejmują całokształt spraw naukowej organizacji w przemyśle chemicznym i stanowią bardzo cenny i interesujący przyczynek do zagadnień racjonalizacji wytwórczości chemicznej.

Wyszła z druku obszerna broszura Jana Iwasiewicza „Warunki pracy i życia robotników w Rosji Sowieckiej". Praca ta oświetla najważniejsze problemy socjalne współczesnej Rosji i stara się w sposób objektywny dać pogląd na sytuację gospodarczą i warunki bytu robotników Związku Socjalistycznych Republik.

W formie odbitki z czasopisma „Hutnik" ukazała się interesująca praca Janusza Ignaszewskiego „Światowe hutnictwo żelaza w obliczu katastrofy". Po zbadaniu sytuacji szeregu krajów europejskich, autor dochodzi do wniosku, że jedyną drogą ratunku hutnictwa europejskiego jest zorganizowanie porozumienia międzynarodowego.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie przystąpiła do wydawania perjodycznego Biuletynu Informacyjnego, który ukazywać się będzie 15 każdego miesiąca. Zadania Biuletynu są wyłącznie informacyjne i mają nie kolidować z zakresem właściwym prasie gospodarczej, zarówno tygodniowej jak codziennej. Zeszyt pierwszy Biuletynu obejmuje 89 stronic pisma maszynowego i zajmuje się omówieniem najważniejszych spraw, jakie były przedmiotem prac Izby w czasie od 15 września do 15 listopada r. b.

Ogłoszona została interesująca broszura Dr. Inż. Edwarda Natansona „O zagadnieniu kartelowem". Autor — wytrawny i doświadczony działacz przemysłowy, rozważając to zagadnienie, wskazuje że syndykaty mają przed sobą niezmiernie doniosłe i twórcze zadania, które podzielić można na trzy główne grupy: stabilizacja cen, eksport i porozumienia międzynarodowe, obniżenie kosztów własnych.

Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

W okresie od dn. 1 do 15 grudnia r. b. Związek Przemysłu Chemicznego zajmował się w szczególności następującemi zagadnieniami:

W sprawach traktatowych:

złożył opinję w sprawie listy żądań austrjackich w zakresie zniżek polskiej taryfy celnej, sformułowanych przez Austrję niezależnie od żądań preferencyjnych,

złożył ogólną opinję w sprawie żądań włoskich w zakresie zniżek traktatowych nowej polskiej taryfy celnej.

W sprawach celnych:

złożył wnioski w sprawie wydzielenia kontyngentów przywozowych na celofan z pośród ogólnego kontyngentu na galanterję pospolitą.

W sprawach celnych i traktatowych:

przeprowadził narady z przedstawicielami firm: Fabryki Płyt i Papierów Fotogr. „Alfa", Fabr. Wyrobów Gum i Azbest. „Leonowit", Sp. Akc. „J. D. Potoka Synowie", Sp. Akc. „Radocha".

W sprawach ogólnych:

wziął udział w plenarnem posiedzeniu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, gdzie Dyrektor Związku wygłosił referat o kapitalizacji.

KRONIKA

Dn. 9 grudnia r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego, na którem postanowiono:

przyjąć w poczet członków Związku Przemysłu Chemicznego fabrykę farb Jan Krause, Sp. z ogr. odp., w Andrespolu,

poprzeć starania Polskiego Towarzystwa Chemicznego wśród przedsiębiorstw przemysłowych o subwencjonowanie III Zjazdu Chemików Polskich w czerwcu r. 1933 we Lwowie,

delegować do Państwowej Rady Kolejowej p. A. Barszczewskiego, w charakterze przedstawiciela Związku,

następne posiedzenie Zarządu zwołać na dzień 19 stycznia 1933 — z uwagi na zajęcie poprzednich czwartków stycznia posiedzeniami Polskiego Towarzystwa Chemicznego,

przyjąć do wiadomości, że Rada Opiekuńcza Państwowej Szkoły Przemysłowo-Chemicznej ukonstytuowała się w składzie: p. Dr. Z. Martynowicz — przewodniczący, p. Inż. F. Wiślicki i p. Inż. Świętochowski — vice-przewodniczący, p. Inż. W. Sommer — sekretarz.

Przystępując do opracowania sprawozdania z działalności Związku Przemysłu Chemicznego za r. 1932, Związek rozesłał do przedsiębiorstw chemicznych kwestjonarjusze, dotyczące zaktualizowania danych o poszczególnych firmach. Dane te powinny być nadesłane do końca roku bieżącego, gdyż w przeciwnym razie nie będą mogły znaleźć uwzględnienia w Sprawozdaniu Związku.

W związku z ogłoszeniem nowej taryfy celnej, muszą być do niej również przystosowane przepisy celne. W szczególności zrewidować należy postanowienia, dotyczące tabeli tarowej oraz wykazu towarów, dopuszczonych do odprawy celnej w urzędach II klasy; dopuszczonych do rewizji w wolnych składach celnych; przywożonych na statkach o pojemności do 50 tonn netto; dopuszczonych do bezpośredniego przeładunku ze statków do wagonów. Wnioski w tej sprawie należy zgłaszać do dn. 1 lutego 1933 pod adresem Związku Przemysłu Chemicznego.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 108 z dn. 7 grudnia r. b. ukazało się pod poz. 890 Rozporządzenie Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych o sprzedaży nawozów sztucznych.

Rozporządzenie to zawiera przepisy wykonawcze do ustawy o nawozach sztucznych z dn. 12 marca 1932 i wchodzi w życie dn. 7 stycznia 1933, z wyjątkiem postanowień o napisach na opakowaniu, które wchodzą w życie dn. 1 kwietnia 1933.

ECHA

* W roku bieżącym zasłużona firma M. Leszczyński i Ska, Fabryka Chemiczna, Sp. Akc. w Warszawie kończy 60-ty rok istnienia przedsiębiorstwa. Składamy serdeczne życzenia dalszego najpomyślniejszego rozwoju doskonale prowadzonej i cieszącej się szerokiem uznaniem placówce przemysłu chemicznego.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	450 zł.
Alkohol metylowy techniczny 90%	170 „
„ „ czysty 99%	300 „
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,80 „
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1,48 „
* „ granulowany za 1 kg % N_2	1,63 „
Azotan amonu	100 „
Azotyn sodowy	120 „
Benzol handlowy 90%	80 „
„ czysty	92 „
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13,50 „
* Boraks	110—125 „
Chlorek cynku 50° Bé	40 „
Chlorek wapna bielący	36 „
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22 „
Chloroform czysty	800 „
„ „pro narcosi“	1,800 „
Eter siarkowy	390 „
* Fenol czysty	265 „
Formalina 40%	270 „
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	275 „
* „ techniczna 85/88%	175 „
* Karbid granulowany	75 „
Karbolineum	29,75 „
Klej kostny	205 „
Klej skórny	260 „
Krezol	128 „
* Kwas azotowy 36° Bé w przel. na 100% HNO_3	100 „
Kwas mrówkowy 85%	241 „
Kwas siarkowy 60° Bé	7,37 zł.
„ solny 19°/21° Bé	12,25 „
„ octowy techn. 30%	100 „
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15 „
„ rogowa 13/14% N_2	— „
Naftalin surowy prasowany	28,00 „
„ czysty w łuskach	52,50 „
Octan sodu	120 „
„ ołowiu	215 „
Oleina zwierzęca destylat	210 „
„ „ saponifikat	200 „
Oleum 20%	19,24 „
Olej lniany	125 „
* Potaż kalcynowany 90/95%	120 „
* Potaż żrący topiony 88/92%	140 „
Pirydyna czysta dla celów analitycznych za 1 kg	9,75 „
Smoła preparowana	17,50 „
Saletra potasowa	130 „
Saletra sodowa podwójnie rafinowana	100 „
Siarczan amonu	28,85 „
* Siarczan miedzi	110—125 „
* Siarczek sodu 60/62%	60 „
Soda amonjakalna	25 „
„ kaustyczna	60 „
Sól glauberska krystaliczna	7,00 „
Stearyna	185 „
Superfosfat 16%	9,28—9,92 „
Toluol czysty	105 „
Żelatyna techn.	400 „

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.“, Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Bednarska 2, tel. 659-99.

„WOLA KRZYSZTOPORSKA“ Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

„PABJANICKA SPÓŁKA AKCYJNA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO“, Pabjanice, tel. Łódź, 121-86.

ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Henryków pod Warszawą. Tel. II podm. Henryków 5. Biuro sprzedaży: H. Weiss i S-ka. Łódź, Piotrkowska 80, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“. Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

„PABJANICKA SPÓŁKA AKCYJNA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO“, Pabjanice, tel. Łódź, 121-86.

„FR. KARPIŃSKI SPÓŁKA AKCYJNA“, Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM“, Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 760-80.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 410-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11